

Mariane Paviasen
Inuit Ataqtigiit sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq

Nioqqutissat akiisa qaffakkiartorerat pillugu § 37 naapertorlugu apeqqut 2024/192-imut akissut

Tulliuttuni § 37 naapertorlugu apeqqut siuliani taaneqartoq akissuteqarfigineqarpoq.

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq matumani akissut Inuussutissarsioneremut, Niuerneremut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik, Atuisartoqarneremut aamma Unammilleqatigiinneremut Aqutsisoqarfimmu akisussaasoq, suleqatigalugu suliarineqarmat.

Apeqqut 1: Naalakkersuisut nioqqutissat akitsoraluttuinnarnerinut annikillisaassutissatut iliussissanik pilersaaruteqarpat?

a) Taamaasimappat pilersaarutit suuppat?

Akissut:

Naalakkersuisut ineriartorneq qanimut malinnaaffigaat.

Naalakkersuisulli suliniutit arlalitsigut akit qaffasissusaannik aamma inuiaqatigiit pisisinnaassusaannik aqqiiniarsinnaapput, tamatumani Naalakkersuisut arlalitsigut iliuseqareerput siunissamilu tamanna ingerlaannarnissaanik pilersaaruteqarlutik.

Assersuutigalugu Naalakkersuisut PolarOil suleqatigalugu, 2024-mi nunat allat akornanni oliap akianik qaffannermit kingunerisat nunatsinni killilimmik sunnuteqarnissaat qularnaarpat, taamaasilluni nunatsinni oliamut benzinamullu akit naalagaaffeqatigiinnermi suli appasinnerpaapput.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut UKA2024-mi akileraartarnermik aqqissusseqqinneremut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussipput, tamatumani siunnersuut innuttaasut isertitat atoriaannaanik – 2022-mi akit tunngavigalugit - ukiumut 366 mio. kr.-nik qaffaassasoq naatsorsuutaalluni. Tamanna pingaarnermik isertitakinnerit aamma akunnattumik isertitalit pisisinnaassusaannik qaffaanerussaaq.

2022-mi Naalakkersuisut akit qaffakkiartorerannut annikillisaasumik atuisunut sammisumik ikiorsiissutinik allartitsipput. Tamanna avataani pissutsinik pilersinneqartumik, covidip nunarsuaq tamakkerlugu tunillaassuunnerani aningaasaqarneremut politikikkut annertusaanerup kinguneranik, nukissiap akiata annertuumik qaffariarnerata nunarsuarmi akit annertuumik qaffakkiartorerisa Ruslandillu Ukrainemik saassussinerata kinguneranik nalorninartorsionerup kingunerannik

Brevdato: 08-10-2024
Sagsnr. 2024 - 16917
Akt id. 24517851
P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

iliuserineqarpoq. Nunanut allanut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni akit qaffakkiartornerat annikippoq, ikiorsiissutillu ilaatigut Pilersuisup nioqutissani ulluinnarni tunineqarnerpaasartuni 140-ni agguaqatigiissillugu akinik 6,4 procentimik appaananik inerineqarpoq¹. Ikiorsiissutit 2022 naallugu atuupput, kingornalu akit qaffakkiartornerat annikilliarpoq.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu 1. januar 2024-mi atuisunut akinut takussutissiivik ukiup siuliani ullormut tassunga sanilliullugu ataatsimut 2,7 procentimik qaffariarpoq. Tamanna nunanut allanut naleqqiikkaanni annertugisassaangilaq.

Tamatuma saniatigut aallaqqaasiummi oqaatigineqartut, akileraartarnermik aaqqissuusseqqinnissaq inuttaasut 2025-mit aningaasat atorsinnaasaat amerlissapput, taamaalillunilu taanna naatsorsuutigineqartut 2024-mi ukiakkut ataatsimiinnermi akuerineqarpat, akit qaffakkiartornerannut annikillisaasuussalluni.

Tamatuma saniatigut apeqqut 2-mut akissut innersuutigineqarpoq.

Apeqqut 2: Naalakkersuisut nioqutissat ataasiakkaat sapaatip akunnialuinnaat ingerlanerini akiisa qaffapiloorsinnaasernerat qanoq isumaqarfigaat?

Akissut:

Aallaqqaasiullugu apeqqut 1-imut akissut innersuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut erseqqissaatigineqassaaq, pisiniarfinni akit, nalinginnaasumik niuerfinni akit nunatsinni atuuttut tunngavigalugit, namminersorlutik pisiniarfinit aalajangersarneqartartut. Taamaammat Naalakkersuisut ulluinnarni pisiassat akiinik akisussaangillat imaluunniit piginnaasaqarnatik.

Tamatuma saniatigut erseqqissaatigineqassaaq aamma, ulluinnarni pisiassat akimigut ineriartornerat kisimi isigineqassanngitsoq. Pisiassat akii akit nikerartut tunngavigalugit qaffakkiartortarput, kisiannili aamma inuttaasut isertitai ineriartortarlutik. Tamanna tunngavigalugu pisisinnaassutsip ineriartornera naatsorsussagaanni, innutaasut piffissap ingerlanerani isertitai pisissutaasinnaasut naatsorsussallugit naleqqunneruvoq. Naatsorsueqqissaartarfik tamanna pillugu piffissaq ingerlanerani naatsorsuusiortarpoq. Innuttaasut pisisinnaassusaannik ineriartorneq, ukiut pingasut naatsorsuusiortarpoq, ima nalunaarsuiffimmi allattorneqarput:

14-it sinnerlugit ukiullit isertitai pisissutaasinnaasut

(Kr.)	2020	2021	2022
Isertitai atoriaannaat	146.467	148.652	150.844

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <https://bank.stat.gl:443/sq/43e98d08-5cfa-4923-a667-5d86a8721cd3>
Malugisassaq: 2023-mut kisitsisit 16. oktober 2024-mi saqqummersinneqassasut naatsorsuutaavoq.

Nalunaarsuiffimmi takuneqarsinnaasut, innuttaasut pisisinnaassusaat ukiut pingasut naatsorsuusiortarpoq qaffakkiartorput. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tamanna siunissami ingerlaannassasoq naatsorsuutigaa.

¹ <https://pilersuisoq.gl/da/opslagstavle/pilersuisoq-saenker-priserne-paa-de-140-mest-solgte-dagligvarer/>

Tamatuma saniatigut unammilleqatigiinneq pillugu Inatsisartut inatsisaannik Inatsisartut akuersinerisigit immikkoortup tamatuma inatsisiliorneqarnera isummerfigineqarmat erseqqissaatigineqassaaq. Inatsimmi § 11, imm. 1, imm. 2, nr. 1 kiisalu imm. 3 ima oqaasertaqarpoq:

" § 11. Suliffeqarfimmut ataatsimut arlalinnulluunniit pissaaneqarnerusumik inissisimanermik atornerluinissaq inerteqqutaavoq.

Imm. 2. Imm. 1 malillugu atornerluineq assersuutigalugu pisimasinnaavoq:

1) toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangitsumik pisinermi imaluunniit tunisinermi akiusunik naapertuutinngitsunik imaluunniit allanik niuernermi tunngavissarititaasunik naapertuutinngitsunik pinngitsaaliissuteqarnermi,"

...

Imm. 3. Imm. 1-imik unioqqutitsinerit unitsinnissaat siunertaralugu

Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliaq § 28 naapertorlugu

peqqusissuteqarsinnaavoq. Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliap imm. 1-imut tunngatillugu nangaanartoqartitsinera sillimaffiginarlugu, ataatsimiititaliap aamma neriorsuutit suliffeqarfiup tunniussimasai

saneqqunneqarsinnaanngitsunngortissinnaavai, takuuk § 29."

Inatsimmi § 28 naapertorlugu akuliunnissamut periarfissat tulliuttut

unammilleqatigiinneq pillugu inatsimmi aalajangersarneqarput:

" § 28. Peqqusissuteqarnerit Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliap

unammilleqatigiinnermi killilersuinerni ajoqutaasumik sunniutaasut

unitsinneqarnissaat siunertaralugu § 6, imm. 4, oqaaseqatigiit siullit, imaluunniit § 11, imm. 3, oqaaseqatigiit siullit malillugit nalunaarutigisinnaasaat, ilaatigut tassaasinnaapput:

1) tamakkiisumik imaluunniit ilaannaasumik isumaqatigiissutit, akuersinerit, niuernermi tunngavissarititaasut atorunnaarsinneqarneri,

2) akiusut imaluunniit iluanaarutit allassimasut qaangerneqaqqusaanngitsut, imaluunniit akiusunik imaluunniit iluanaarutininik naatsorsuinermi naatsorsuinnermut maleruagassat aalajangersimasut atorneqassasut peqqusissuteqarneq,"

Akit qaffasissut nioqqutissallu akiinik annertuumik qaffaaneq, tamatigut nukittuumik inissisimanermik atornerluinerusannginnera ilanngullugu erseqqissaatigineqassaaq. Suliffeqarfiup niuerfimmi nukittuumik inissisimanani atorlugu nunatsinni eqaatsumik unammilleqatigiinnermi suliffeqarfiup unammillerneqarnerani niuernikkut pissutsini nalinginnaasuni anguneqarsinnaasunit malunnartumik qaffasinnernik akinik atuilersitsinermini aatsaat inissisimaffimmik atornerluineq pilissaaq.

Taamattaq Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliap Inatsisartut inatsisaat malillugu aalajangiineri allaffissornikkut oqartussaasumut allamut suliakkiissutigineqarsinnaannginnerat, taarsiullugulu Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianut siullertut oqartussaasumut suliakkiissutigineqarnissaat inatsimmi § 35-mi aalajangersarneqarpoq.

- a) Taamak pisoqartuanninnissaa anguniarlugu naalakkersuisut iliuuseqarsinnaappat?

Akissut:

Siuliani allassimasut takukkit.

Atuisunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik unammilleqatigiinneq pillugu inatsit aallaavigalugu 2023-mi Kalaallit Nunaanni nioqqutissanik ulluinnarni pisariaqartinneqartunik misissuina ilanngullugu paasissutissiissutigineqassaaq.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit Eurostatimillu paasissutissat tunuliaqataralugit, Kalaallit Nunaanni akit qaffariarnerat Danmarkimut EU-mullu sanilliullugu appasinnerusq, Kalaallillu Nunaanni nioqqutissanik ulluinnarni pisariaqartinneqartunik niuertarfiit, taakku aningaasartuutaasa ineriartornerannut sanillersuussilluni, naleqquttuusorinartumit qaffasinnerusumik akinik qaffaasimanerat tunngavissaqartinneqanngitsoq misissuinermit inerniliunneqarpoq. Assersuutigalugu Pisiffik taamaalilluni 2023-mi naak kaaviiartitat annertuseriaraluartut sinneqartoorutiminik affaannangortitsivoq.

- b) Niuertut qanorluunniit akitsuiuarsinnaanerminnut pisinnaatitaaffeqarpat?

Akissut:

Aallaavittut niuernermit kiffaanngissuseqartumik akinik inissiisarnermi periuseq atorlugu nammineq tunisinermit akit aalajangersarneqartarput, taamaalillunilu taakku, nioqqutissanik ulluinnarni pisariaqartinneqartunik pisiniarfiit, aningaasartuutiminnik unammillernerminnilu nikeriarnerni qanoq qisuariassanerlutik nammineerlutik toqqartarpaat. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut nioqqutissanik akinik tuusintilinnik amerlasuunik imaqsinnaasuni niuertarfiit akigititaannik alaatsinaassinnaanatililu maleruagassiorsinnaanngillat.

Najoqqutat:

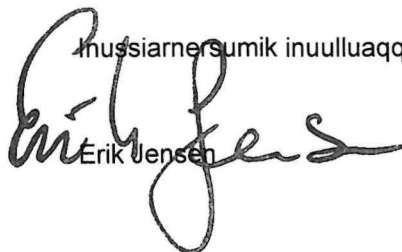
<https://pilersuisoq.gl/da/opslagstavle/pilersuisoq-saenker-priserne-paa-de-140-mest-solgte-dagligvarer/>

<https://kni.gl/articles/pilersuisumi-akinik-qaffaanermi-paasissutissat/>

<https://aua.gl/ka/2024/02/12/akinik-misissuinerit-2023/>

<https://stat.gl/dialog/main.asp?lang=kl&sc=PR&subthemecode=o1&colcode=o&version=202301>

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Erik Jensen